

LEHDISTÖTIEDOTE nro 68/26

Luxemburgissa 7.5.2026

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-747/22 | INPS (Sosiaalihuolto ja mahdollisuus työntekoon –
Välillinen syrjintä)

Mahdollisuus sosiaalietuuksiin ja työntekoon: kymmenen vuoden asumisedellytys merkitsee kansainvälisen suojelun saajiin kohdistuvaa välillistä syrjintää

Kansainvälistä suojelua Italiassa saavalta ulkomaalaiselta peruutettiin "kansalaistulo" (sosiaalietuudet ja niihin liittyvät työllistämistoimenpiteet) hallinnollisen tarkastuksen paljastettua, ettei hän täyttänyt Italian oikeudessa säädettyä edellytystä vähintään kymmenen vuoden asumisesta maan alueella. Hän riitautti kyseisen päätöksen italialaisessa tuomioistuimessa, joka saattoi asian käsiteltäväksi unionin tuomioistuimeen sen selvittämiseksi, merkitsikö kyseinen edellytys ulkomaalaisiin kohdistuvaa välillistä syrjintää.

Unionin tuomioistuin katsoo, että kansalaistulon myöntäminen kuuluu kansainvälisen suojelun saajien ja jäsenvaltion kansalaisten välistä yhdenvertaisuutta koskevan periaatteen soveltamisalaan siltä osin kuin kyse on sekä mahdollisuudesta työntekoon että oikeudesta vähimmäistuloon. Vaikka mainittua edellytystä sovelletaan samalla tavalla kaikkiin kansalaisiin, se vaikuttaa pääasiallisesti muihin kuin jäsenvaltion kansalaisiin. Tällaista erilaista kohtelua ei oikeuta se, että kansalaistulon myöntäminen aiheuttaa Italian hallituksen mukaan huomattavan hallinnollisen ja taloudellisen rasitteen. Se merkitsee siis unionin oikeudessa kiellettyä välillistä syrjintää.

Eräs toissijaisen suojelun saaja, joka oli asunut laillisesti Italiassa vuodesta 2011, sai "kansalaistuloa" eli sosiaalietuuden, johon liittyy työllistymistä ja sosiaalista osallisuutta edistäviä toimenpiteitä. Tällaisen etuuden myöntäminen edellytti asumista Italian alueella vähintään kymmenen vuoden ajan, josta kahden viimeisimmän vuoden ajan keskeytyksettä.

Tarkastuksessa kansallinen sosiaaliturvalaitos (INPS) totesi, ettei tämä edellytys täyttynyt. Siksi se lopetti etuuden maksamisen kyseiselle kansainvälisen suojelun saajalle ja vaati aiheettomasti saatujen summien palauttamista.

Asianomainen riitautti tämän päätöksen italialaisessa tuomioistuimessa ja väitti, että kymmenen vuoden asumisedellytys merkitsi välillistä syrjintää, koska Italian kansalaisille oli helpompaa täyttää se. INPS puolestaan väitti, että kyseinen tulo ei ollut tarkoitettu perustarpeen kattamiseen, vaan se liittyi työllisyys- ja kotouttamispolitiikkoihin, mikä oikeutti vaatimuksen todellisesta siteestä Italian alueeseen.

Kansallinen tuomioistuin piti kyseistä edellytystä potentiaalisesti syrjivänä ja suhteettomana, joten se pyysi unionin tuomioistuinta tarkastamaan sen yhdenmukaisuuden unionin oikeuden kanssa.

Unionin tuomioistuin toteaa ensiksi, että **"kansalaistulo" on sekä mahdollisuutta työntekoon tukeva toimenpide, johon sovelletaan kansainvälisen suojelun saajien ja jäsenvaltion kansalaisten välistä yhdenvertaisuutta koskevaa periaatetta¹, että vähimmäistulona myönnettävä perussosiaalietuus, joka myös on tämän saman periaatteen kattama².**

Toiseksi **kymmenen vuoden asumisedellytys vaikuttaa** siitäkin huolimatta, että sitä sovelletaan identtisesti jäsenvaltion kansalaisiin ja kansainvälisen suojelun saajiin, **pääasiallisesti muihin kuin jäsenvaltion kansalaisiin ja merkitsee** näihin kohdistuvaa **välillistä syrjintää**, joka on lähtökohtaisesti kielletty.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin katsoo, että **mainittu edellytys ei ole objektiivisesti perusteltu** sillä, että "kansalaistulon" myöntämisestä aiheutuu Italian hallituksen mukaan huomattava hallinnollinen ja taloudellinen rasite, minkä vuoksi on perusteltua soveltaa kyseistä toimenpidettä ainoastaan henkilöihin, jotka ovat kotoutuneet hyvin kansalliseen yhteisöön.

Unionin tuomioistuin korostaa tältä osin, että sosiaalietuuksien myöntäminen henkilölle aiheuttaa asianomaiselle laitokselle samat kustannukset siitä riippumatta, onko kyseinen henkilö kansainvälisen suojelun saaja vai asianomaisen jäsenvaltion kansalainen.

Lisäksi siltä osin kuin kyse on mahdollisuutta työntekoon tukevista toimenpiteistä ja "kansalaistulon" kaltaisista perussosiaalietuuksista, unionin oikeudessa annetaan kansainvälisen suojelun saajille oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ilman, että jäsenvaltiot voisivat säätää unionin lainsäätäjän säätämiin edellytyksiin tai rajoituksiin nähden lisäedellytyksistä tai -rajoituksista. Unionin oikeudessa ei ole säädetty jäsenvaltion alueella oleskelun kestosta kriteerinä asianomaisten etujen myöntämiselle kansainvälisen suojelun saajille.

Lisäksi se, että näiden etujen myöntäminen edellyttää kymmenen vuoden asumista asianomaisessa jäsenvaltiossa, on vastoin unionin oikeuden tavoitetta varmistaa vähimmäistason mukaiset edut kansainvälisen suojelun saajille, joiden asema ei luonnostaan ole pysyvä, ja se voidaan peruuttaa, mikä johtaa mahdollisesti asianomaisen henkilön palauttamiseen alkuperämaahansa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite -sivustolla](#) ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Tämä ilmenee vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin [2011/95/EU](#) 26 artiklasta.

² Kuten direktiivin 2011/95 29 artiklassa todetaan.